

Analýza – znečištění spodních vod

Rekapitulace Vašeho dotazu

Váš dotaz se týká znečištění spodních vod, konkrétně vody ve studni, ve které se vyskytly koliformní bakterie. Uvádíte, že obecní úřad uložil ve smyslu § 3 odst. 8 zákona o vodovodech a kanalizacích vlastníkům stavebních pozemků nebo staveb, na kterých vznikají nebo mohou vznikat odpadní vody, povinnost se ve stanovené lhůtě připojit na kanalizaci. Vlastníci některých rodinných domů tak ale neučinili. Obci jste zaslal žádost, aby Vám sdělila informaci, které domy na kanalizaci nejsou připojeny. Obec Vám tyto informace odmítla poskytnout s odkazem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR), a adaptační zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Tážete se, jak máte situaci řešit, abyste zjistil, kdo znečišťuje spodní vody.

Naše doporučení

1. Doporučujeme podat podnět příslušnému vodoprávnímu úřadu (obecnímu úřadu) či České inspekci životního prostředí ohledně závadného stavu.

Podrobný právní rozbor najdete na straně 3 tohoto dokumentu.

Užitečné odkazy

Poradna Frank Bold průběžně zpracovává shrnující právní manuály. Pro lepší pochopení problému a řešení Vašeho případu Vám doporučujeme k bližšímu pročtení následující manuály, na které dále v textu odkazujeme:

[Co dělat, když vám někdo znečistí vodu ve studni?](https://frankbold.org/poradna/zivotni-prostredi/ochrana-ovzdusi-a-vod/ochrana-vod/rada/co-delat-kdyz-vam-nekdo-znecesti-vodu-ve-studni), dostupný z:

<https://frankbold.org/poradna/zivotni-prostredi/ochrana-ovzdusi-a-vod/ochrana-vod/rada/co-delat-kdyz-vam-nekdo-znecesti-vodu-ve-studni>

[Který orgán řeší vypouštění nečistot do vod?](https://frankbold.org/poradna/zivotni-prostredi/ochrana-ovzdusi-a-vod/ochrana-vod/rada/ktery-organ-resi-vypousteni-ncistot-do-vod), dostupný z:

<https://frankbold.org/poradna/zivotni-prostredi/ochrana-ovzdusi-a-vod/ochrana-vod/rada/ktery-organ-resi-vypousteni-ncistot-do-vod>

[Podávání podnětu dle správního řádu](https://frankbold.org/poradna/spravni-rizeni/spravni-rizeni/spravni-rizeni/rada/podavani-podnetu-podle-spravniho-radu), dostupný z:

<https://frankbold.org/poradna/spravni-rizeni/spravni-rizeni/spravni-rizeni/rada/podavani-podnetu-podle-spravniho-radu>

[Vzor podnětu](https://frankbold.org/poradna/spravni-rizeni/spravni-rizeni/spravni-rizeni/vzor/podnet-dle-42), dostupný z:

<https://frankbold.org/poradna/spravni-rizeni/spravni-rizeni/spravni-rizeni/vzor/podnet-dle-42>

[Webové stránky veřejného ochránce práv:](https://www.ochrance.cz/)

<https://www.ochrance.cz/>

[Webové stránky České advokátní komory:](https://www.cak.cz/)

<https://www.cak.cz/>

Podrobný právní rozbor

Na úvod konstatujeme, že obec postupovala v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR), a adaptačním zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, když Vám údaje o majitelích domů, které nejsou napojeny na kanalizační síť, neposkytla. Takové informace nemůžete bez souhlasu dotčených osob získat.

Pro řešení Vaší situace tak budou relevantní zejména následující právní předpisy: zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (dále jen „vodní zákon“), zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

V zásadě jsou možné dva způsoby postupu. Prvním je cesta **veřejnoprávní** – cesta správní, která spočívá na podáních ke správním úřadům a vyžaduje jejich kvalifikovanou reakci (kontrolu, zajištění měření, místní šetření, řízení o přestupku apod.). Druhou možností je cesta **soukromoprávní**, což by v tomto případě znamenalo obrátit se na civilní soud s žalobou.

Cesta veřejnoprávní

Postup podle vodního zákona

Odpadní vody definuje vodní zákon ve svém § 38 jako „vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu) a jejich směsi se srážkovými vodami, jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod“. Dále jsou odpadními vodami např. průsakové vody ze skládek odpadu.

Vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních je povoleno pouze na základě povolení vodoprávního úřadu (podle § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona). V tomto povolení jsou stanoveny podmínky pro vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních – např. povinnost měřit objem vypouštěných vod a míru jejich znečištění, nejvýše přípustné hodnoty množství a koncentrace vypouštěného znečištění a objemu vypouštěných vod apod. (§ 38 odst. 6 a odst. 10 vodního zákona). Za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních je v zákonem stanovených případech stanovena povinnost platit poplatek (§ 90 a násl. vodního zákona). Za vypouštění odpadních vod bez tohoto povolení hrozí tomu, kdo je vypouští, sankce.

Pokud dojde ke **znečištění podzemních vod** – např. v důsledku nedovoleného vypouštění odpadních vod, popř. nedodržení podmínek stanovených v povolení k vypouštění, dopustí se znečišťovatel přestupku, za který mu může být příslušným správním orgánem uložena **pokuta**.

Na základě § 42 vodního zákona jsou vodoprávní úřady (zde obecní úřady obcí s rozšířenou působností – seznam obcí s rozšířenou působností je uveden v příloze č. 2 zákona č. 314/2002 Sb.) a Česká inspekce životního prostředí povinny ukládat původcům opatření k nápravě k odstranění následků závadného stavu, tj. např. nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií. Právě tak mají ukládat opatření k zajištění náhradního odběru vod, pokud to vyžaduje povaha věci. V případě, že původce závadného stavu neplní uložená opatření, musí podle vodního zákona zabezpečit opatření k nápravě vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí na náklady původce.

Správní orgány jsou povinny přijímat podněty k tomu, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. Tento podnět se podává podle § 42 správního řádu. V souladu s tímto ustanovením platí, že pokud podatel podnětu chce, aby jej správní orgán informoval ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení

zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu, musí o to **v podnětu požádat**. Informace k tomu, jak podnět podat, naleznete v našem manuálu [Podávání podnětu dle správního řádu](#), vzor podnětu potom naleznete [zde](#).

Jestliže správní orgán, kterému byl podnět adresován, sám řízení nezahájí/opatření k nápravě neuloží, můžete se obrátit na jeho nadřízený správní orgán, tj. v případě vodoprávního úřadu (obecního úřadu obce s rozšířenou působností) na krajský úřad, v případě České inspekce životního prostředí na Ministerstvo životního prostředí, a podat podnět k postupu podle § 80 správního řádu. Na základě § 80 učiní opatření proti nečinnosti nadřízený správní orgán v takovém případě, že příslušný správní orgán sám nezahájil řízení z moci úřední ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se o skutečnostech odůvodňujících jeho zahájení dozvěděl.

Jestliže správní orgány postupují podle Vás nezákonně (příp. jsou nečinné), můžete se zkusit obrátit na [veřejného ochránce práv \(ombudsmana\)](#).

Cesta soukromoprávní

Náhrada škody

Náhrady škody, která Vám ztrátou vody ve studni vznikla, se lze u soudu domáhat na základě § 2894 a násl. občanského zákoníku. Podle § 2910 „*škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva*“. Způsobí-li škůdce poškozenému škodu porušením zákonné povinnosti, má se podle § 2911 občanského zákoníku za to, že škodu zavinil z nedbalosti.

Škoda se podle § 2951 nahrazuje uvedením do předešlého stavu. Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích. Poškozený tak má na výběr. Hradí se skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk).

Žalobu na náhradu škodu ovšem musíte směřovat proti konkrétní osobě. Musel byste tak vědět, kdo škodu způsobil, což bude obtížné zjistit. Pokud by se Vám to podařilo a rozhodl jste se pro podání žaloby na náhradu škody, doporučujeme obrátit se na advokáta, jelikož žaloba představuje odborně náročnější podání než pouhý podnět. Seznam advokátů naleznete na stránkách [České advokátní komory](#).

SHRNUTÍ

Ve Vašem případě máte tedy možnost obrátit se dle vodního zákona s podnětem na vodoprávní úřad či Českou inspekci životního prostředí. Řízení před těmito úřady by Vám mohlo dopomoci odhalit znečišťovatele. Bude se však jednat o obtížný a zdoluhavý proces, a pokud úřady nebudou mít dostatek důkazů, upozorňujeme, že ne vždy musí být úspěšný.

Na základě informace o osobě škůdce a podle míry znečištění vody ve Vaší studni byste následně mohl zvážit žalobu na náhradu škody. Žaloba a soudní řízení ovšem představují časově i finančně náročnější postup, proto Vám doporučujeme situaci nejdříve řešit podáním úřadům.

Právní poradna Frank Bold radí v případech, kdy je dotčen veřejný zájem, a to zejména v otázkách životního prostředí, boje proti korupci a nezákonného postupu úředníků. Podrobnější informace o tom, jak poradna funguje, si můžete přečíst [ZDE](#).

Podpořte nás svým darem

Práce našich právních poradců je možná i díky Vaší podpoře. Pomozte svým finančním darem zachovat kvalitní bezplatné právní poradenství ve veřejném zájmu. Pro zaslání daru můžete využít [dárcovský formulář](#).
Děkujeme.

Nabízíme Vám

Naším cílem je podporovat lidi, kteří se aktivně zajímají o dění kolem sebe – Občany 2.0. Nabízíme jim proto služby nad rámec bezplatného právního poradenství. Z Vašeho dotazu jsme nabyli dojmu, že právě Vy do kategorie Občan 2.0 patříte, neboť se aktivně zajímáte o dění ve svém okolí a informujete o něm ostatní občany.

[Staňte se proto i Vy Občanem 2.0](#) a připojte se tak ke stovkám Občanů 2.0 z celé České republiky, kteří se různým způsobem a podle svých možností zapojují do veřejného života.